

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جزوه رهنمودهای حضرت امام خامنه‌ای مدظله العالی

درباره جایگاه شورای نگهبان در نظام اسلامی

یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری

اردیبهشت ۹۲ - حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی

۴	.....	مقدمه
۶	.....	شورای نگهبان، عماد ملت و دین و مایه اطمینان و سکینهی قلب مؤمنین و نبض نظام اسلامی
۶	.....	تضعیف شورای نگهبان، ضربه جبران ناپذیر به انقلاب اسلامی
۶	.....	حمایت امام خامنه ای از شورای نگهبان همانند حمایت امام خمینی
۶	.....	شورای نگهبان، وسیله تضمین حقانیت این نظام
۶	.....	شورای نگهبان، رسمی ترین و اطمینان بخش ترین و مورد اعتمادترین دستگاه های نظام جمهوری اسلامی
۷	.....	عدم تحمل بدگویی به شورای نگهبان
۷	.....	شورای نگهبان، نهادی تقریباً مقدس؛ بر اساس تقوا
۷	.....	شورای نگهبان، مطمئن ترین دستگاه و ارگان نظام
۷	.....	شورای نگهبان، نقشی مهم تر از طراز اولی در صدر مشروطیت
۸	.....	شورای نگهبان، در اوج اقتدار قانونی و معنوی
۸	.....	مقابله با شورای نگهبان، قرار گرفتن در خط رضا خانی!
۸	.....	نگاه به شورای نگهبان، به چشم امین
۸	.....	اعضای شورای نگهبان از لحاظ اخلاقی و علمی، عادل و زکی و نزیه
۸	.....	شورای نگهبان، نقطه ی تضمین و تأمین برای نظام اسلامی
۹	.....	شورای نگهبان مانع خروج نظام اسلامی از خطّ دین و اسلام و همچنین از خطّ قانون اساسی
۹	.....	عدم تکرار تجربه طراز اولی مشروطیت برای شورای نگهبان
۹	.....	نظارت شورای نگهبان، طبق قانون و متکی به قانون اساسی
۱۰	.....	شورای نگهبان، مجموعه ی بسیار باارزش و گرانبها

- ۱۰ ..... مسئله‌ی شورای نگهبان در قانون اساسی، یک مسئله‌ی بسیار مهم و بزرگ و منحصر به فرد
- ۱۰ ..... شورای نگهبان، دستگاه ناظری برای اطمینان از اسلامی بودن و شرعی بودن حرکت دولت اسلامی
- ۱۱ ..... ایرادات به شورای نگهبان غیرمنصفانه و ناشی از عدم آگاهی به مسائل دنیا
- ۱۱ ..... اصل ایجاد شورای نگهبان در قانون اساسی، یک کار ضروری و لازم و کاملاً متین و حکیمانه
- ۱۱ ..... شورای نگهبان، مورد بمباران تبلیغاتی دشمنان نظام اسلامی
- ۱۱ ..... احراز صلاحیت‌ها، کاری بسیار مهم
- ۱۲ ..... اگر احراز صلاحیت را از مجموعه‌ی فعالیتهای نظام برداریم، چیزی برای نظام باقی نمی‌ماند.
- ۱۲ ..... شورای نگهبان یکی از نعم الهی

اغلب کشورها برای تطبیق قوانین مصوب مجلس با قانون اساسی و ارزش‌های حاکم بر آن کشور، تعیین مرجعی صالح را ضروری دانسته و در قوانین اساسی خود به آن تصریح کرده‌اند. به عنوان مثال تشخیص مطابقت یا عدم مطابقت مصوبات کنگره آمریکا به موجب قانون اساسی این کشور به عهده‌ی قوه قضائیه می‌باشد. یا در قانون اساسی انگلیس، این امر، به عهده‌ی دیوانعالی که شعبه‌ای از قانونگذاری است قرار داده شده است. قانون اساسی جمهوری اسلامی که الهام گرفته از احکام دین مقدس اسلام است، می‌بایست برای رعایت دستورات شرع، مرجعی را پیش بینی می‌کرد که بتواند ضمن نظارت بر قوانین مصوب مجلس، از تصویب و اجرای قوانین مغایر با شرع جلوگیری به عمل آورد. برای تأمین این امر مهم، اصل ۹۱ قانون اساسی چنین می‌گوید: «به منظور پاسداری از احکام اسلام و قانون اساسی از نظر عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با آن‌ها، شورایی به نام شورای نگهبان تشکیل می‌شود.»

ترکیب ویژه و کم نظیر این شورا (۶ فقیه عادل آگاه به زمان منصوب ولی امر و ۶ حقوقدان مسلمان) موجب شد که قانون اساسی وظایف مهم دیگری از جمله نظارت بر انتخابات و تأیید صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری را نیز به عهده شورای نگهبان بگذارد. (اصل ۹۹ و بند ۹ اصل ۱۱۰ قانون اساسی)

اکنون که شورای نگهبان مشغول بررسی صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری است، ذکر چند نکته ضروری به نظر می‌رسد:

الف) نهاد مبارک

جایگاه شورای نگهبان، یک جایگاه ممتاز و تضمین کننده اسلامیت نظام است. عالم بزرگی همچون آیت الله شیخ فضل الله نوری، جان خود را در مسیر تحقق این جایگاه فدا کرده است. از این جهت، تمام دلسوزان اسلام و انقلاب، همت خود را در اعتلای این نهاد مهم صرف کرده و از تضعیف آن جلوگیری نموده‌اند.

امام خمینی: من به این آقایان هشدار می‌دهم که تضعیف و توهین به فقهای شورای نگهبان امری خطرناک برای کشور و اسلام است. همیشه انحرافات به تدریج در یک رژیم وارد می‌شود و در آخر، رژیمی را ساقط می‌نماید. (۱۳۶۳/۲/۲۵)

امام خامنه‌ای: حضور شورای نگهبان در قانون اساسی - که امام هم مکرر روی آن تأکید می‌کردند - حقیقتاً یک حضور مبارکی است. تشخیص شورای نگهبان، تشخیص یک عده انسان‌های عادل، بی‌طرف و بصیر نسبت به صلاحیت‌ها است؛ این یک چیز مبارکی برای ما و برای همه‌ی آحاد ملت است. (۱۳۹۲/۲/۷)

ب) وظیفه شورا: عمل به مرّ قانون

روال انتخابات در کشور ما، بدین صورت است که مردم به افراد تأیید صلاحیت شده، رأی می‌دهند؛ به عبارت دیگر مردم به نظر شورای نگهبان اعتماد کرده و تمام افراد تأیید صلاحیت شده را صالح دانسته و به دنبال اصلاح می‌گردند. از این جهت، شورای نگهبان در معرض یک آزمون بزرگ است. از این نهاد مهم و عزیز، انتظار می‌رود که در بررسی صلاحیت‌ها بدون توجه به هرگونه فشاری، تنها به مرّ قانون عمل کند.

امام خمینی: به شورای نگهبان تذکر می‌دهم که در کار خود استوار باشید و با قاطعیت و دقت عمل فرمایید و به خدای متعال اتکال کنید. (۱۳۶۳/۲/۲۵)

امام خامنه‌ای: این توصیه‌ی من به شما مسئولان محترم انتخابات هم هست: قانون را معیار قرار دهید. در آیه‌ی کریمه‌ی قرآن، به ادای امانت اشاره شده - «انّ الله یامرکم ان تؤدّوا الامانات الی اهلها» - ادای امانت به همین است که طبق مرّ قانون عمل شود؛ هم در مرحله‌ی تشخیص صلاحیت‌ها - چه در مورد ریاست جمهوری، چه در مورد شوراها، و در موارد دیگری که در

پیش است - هم در مرحله‌ی قرائت آراء، هم در مرحله‌ی حفظ آراء و صندوقها. باید مرّ قانون رعایت شود و نهایت امانتداری انجام بگیرد؛ که بحمدالله تا حالا هم همین جور بوده است. (۱۳۹۲/۲/۱۶)

ج) قانونگرایی داوطلبان

کسی که نامزد ریاست جمهوری شده است، در حقیقت این مطلب را پذیرفته که در چارچوب قوانین موجود عمل نماید. علاوه بر این، رئیس جمهور مسئول اجرای قانون اساسی است (اصل ۱۱۳ قانون اساسی). به همین جهت کسی که داوطلب این مسئولیت است، می‌بایست بیش از دیگران خود را ملتزم به اجرای قانون بداند. به همین جهت تبعیت از نظر شورای نگهبان در تأیید یا رد صلاحیت هر کدام از داوطلبان برای همگان از جمله کاندیداها و هوادارانشان لازم می‌باشد.

امام خامنه‌ای : راه اساسی برای این‌که مشکلات انتخاباتی پیش نیاید، التزام به قانون است؛ این را من عرض بکنم. آحاد مردم در هر جای کشور که هستند؛ در شهر، در روستا، در مرکز، در کلان‌شهرها و در همه جا، باید به دنبال این باشند که هر کسی حرفی می‌زند، بر اساس قانون باشد؛ هر کسی توقعی دارد، بر اساس قانون باشد. آنهایی که آن سال آن خسارت را به کشور و به ملت وارد کردند و برای کشور هزینه درست کردند، اگر تسلیم قانون بودند، اینجوری نمی‌شد. (۱۳۹۲/۲/۱۶)

بر آن شدیم تا در برهه‌ی کنونی که شورای نگهبان مشغول بررسی صلاحیتهای کاندیداهاى ریاست جمهوری است بار دیگر مروری بر رهنمودهای رهبر انقلاب حضرت امام خامنه‌ای راجع به جایگاه شورای نگهبان در نظام اسلامی داشته باشیم. باشد که این قلیل مورد پسند قلب عالم امکان حضرت ولیعصر عجل الله تعالی فرجه الشریف و نایب بر حقش حضرت امام خامنه‌ای مدظله العالی قرار گیرد.

شورای نگهبان، عماد ملت و دین و مایه اطمینان و سکینه‌ی قلب مؤمنین و نبض نظام اسلامی

شورای نگهبان، عماد ملت و دین و مایه اطمینان و سکینه‌ی قلب مؤمنین است و در حقیقت نبض نظام اسلامی به شمار می‌رود. وقتی شورای نگهبان مثل همه‌ی دوره‌های گذشته‌ی آن، قوی و قاطع و دقیق باشد، موجب آرامش کسانی می‌شود که دلشان برای اسلام می‌تپد و آرزویشان تحقق اهداف اسلامی و شریعت حقه‌ی نبویه است.

بیانات در مراسم بیعت فقها و حقوقدانان شورای نگهبان ۶۸/۳/۲۱

تضعیف شورای نگهبان، ضربه جبران ناپذیر به انقلاب اسلامی

و اگر خدای نکرده روزی شورای نگهبان تضعیف بشود - چه تضعیف حیثیتی، و چه تضعیف هویتی و درونی - مطمئناً ضربه‌ی جبران‌ناپذیری به انقلاب خواهد خورد. این نقطه که نمایشگر صحت و اتقان تصمیم‌گیری در نظام اسلامی است، تأثیر فوق‌العاده و تعیین‌کننده‌ای در حرکت نظام دارد و جز با اخلاص و استمداد از پروردگار و طلب هدایت از او، هیچ کار نمی‌شود کرد.

بیانات در مراسم بیعت فقها و حقوقدانان شورای نگهبان ۶۸/۳/۲۱

حمایت امام خامنه‌ای از شورای نگهبان همانند حمایت امام خمینی

من از زحمات برادران عزیز شورای نگهبان - چه حضرات آقایان فقهای محترم، که همه از اساتید و بزرگان و مجتهدان و شخصیت‌های بارز فقهی هستند، و چه آقایان حقوق‌دانان - تشکر می‌کنم. ما جز خوبی و تلاش مخلصانه و آگاهانه، از شما چیزی مشاهده نکرده‌ایم. امیدواریم که خداوند این شاء الله به شما توفیق دهد و با همان استقامت و استحکامی که تاکنون برای حفظ خط درست نظام اسلامی و هدایت قوانین به سمت شرع مقدس داشته‌اید، باز هم همان راه را با قوت و قاطعیت ادامه دهید؛ من هم همواره وظیفه‌ی خود می‌دانم که از شما حمایت کنم؛ همچنان که امام عزیزمان همیشه از شورای نگهبان حمایت می‌کرد.

بیانات در مراسم بیعت فقها و حقوقدانان شورای نگهبان ۶۸/۳/۲۱

شورای نگهبان، وسیله تضمین حقانیت این نظام

شورای نگهبان دستگاهی است که قانون اساسی ما، آن را وسیله‌ی تضمین حقانیت این نظام قرار داده است. اگر شورای نگهبان نمی‌بود و نباشد، یا تضعیف بشود، یا کار خودش را انجام ندهد، حرکت اسلامی این نظام زیر سؤال خواهد رفت؛ زیرا که حرکت نظام، بر اساس قوانین است. اگر قوانین اسلامی بود، نظام ما اسلامی است. چه مرجعی می‌گوید که قوانین اسلامی است، یا اسلامی نیست؟ شورای نگهبان. این آقایانی هم که امروز عضو فقه‌های شورای نگهبانند، شخصیت‌های برجسته و مورد قبولیند که منصوبان امام (رضوان الله تعالی علیه) هستند و ایشان این‌ها را معین کردند. دوره‌شان که تمام شد، دوباره این‌ها را تأیید کردند؛ ما هم این‌ها را تأیید کردیم.

بیانات در دیدار با گروه کثیری از آزادگان - ۶۹/۷/۱۱

شورای نگهبان، رسمی‌ترین و اطمینان‌بخش‌ترین و مورد اعتمادترین دستگاه‌های نظام جمهوری اسلامی

این را به شما بگویم و خود آن آقایان هم بدانند، اینکه بعضی بایستند، اینجا و آنجا به شورای نگهبان بد بگویند، کار خلافی کرده‌اند. ما نمی‌توانیم بنشینیم تماشا کنیم که رسمی‌ترین و اطمینان‌بخش‌ترین و مورد اعتمادترین دستگاه‌های نظام جمهوری اسلامی، به خاطر اینکه یک نفر عصبانی

است به حق یا به ناحق مورد اهانت قرار بگیرد.

بیانات در دیدار با گروه کثیری از آزادگان - ۶۹/۷/۱۱

عدم تحمل بدگویی به شورای نگهبان

آن چیزی که در این دو، سه روز از بعضیها سر زد، که ایستادند و در تریبون‌هایی به شورای نگهبان بد گفتند، اگر این‌طور چیزها تکرار بشود، من بر اساس مسئولیت خودم، آن را تحمل نخواهم کرد. اگر قرار بشود هرکدام از ارگانهای قانونی این کشور، از طرف عده‌ی مورد تهاجم قرار بگیرد، من وظیفه دارم که از آن ارگان قانونی دفاع کنم.

بیانات در دیدار با گروه کثیری از آزادگان - ۶۹/۷/۱۱

شورای نگهبان، نهادی تقریباً مقدس؛ بر اساس تقوا

می‌توان گفت که شورای نگهبان، ارگان تقریباً مقدسی است؛ زیرا بر اساس تقوا بنا شده است. کسی را که آنجا می‌گذارند، باید مجتهد و عادل باشد. آیا شهادت امام بر اجتهاد و عدالت یک نفر، کافی نیست؟ امام وقتی کسی را در آنجا گذاشتند، یعنی این شخص مجتهد و عادل است. شورای نگهبان کار خودش را انجام داد، درست هم انجام داد، یعنی طبق وظیفه‌ی خودش عمل کرد؛ منتها نکات کوچکی است که باید همه به آن توجه کنند.

بیانات در دیدار با گروه کثیری از آزادگان - ۶۹/۷/۱۱

شورای نگهبان، مطمئن‌ترین دستگاه و ارگان نظام

محور اول این است که شورای نگهبان مطمئن‌ترین دستگاه و ارگانی است که انقلاب به نظام کشور بخشیده است. ما برای اینکه به طور کلی از سلامت نظام مطمئن باشیم، مهم‌ترین و رساترین و فعال‌ترین و مؤثرترین مجموعه‌ی ما همین شورای نگهبان است.

بیانات در دیدار با اعضای هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات چهارمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی ۷۰/۱۲/۴

شورای نگهبان، نقشی مهم‌تر از طراز اولی در صدر مشروطیت

در قانون اساسی ما، شورای نگهبان حتی نقشی مهم‌تر از طراز اولی که در صدر مشروطیت گذاشته شد، دارد. اولاً طراز اول، به مسائل قانون اساسی و امثال این‌ها کاری نداشت؛ فقط به مسأله‌ی شرع کار داشت؛ ثانیاً این کسانی که امروز در شورای نگهبان هستند، با مسائل کشور و مسائل انقلاب و مشکلاتی که بر سر راه انقلاب هست، واقف‌ترند، تا آن کسانی که در آن روز می‌خواستند در نقش طراز اول کار کنند. البته دیدیم که در آن روز دشمنان اسلام و دشمنان آزادی ایران نتوانستند طراز اول را تحمل کنند و چه زود آن‌ها را از صحنه خارج کردند؛ اول وجودشان را، بعد خود اعیانشان را بی‌اثر کردند و این ارگان را بکلی حذف کردند! بدون طراز اول، دهها سال مشروطیت ادامه پیدا کرد و شد آنچه شد: مشروطه به استبدادی از طراز استبدادهای درجه‌ی اول تبدیل شد؛ یعنی از استبداد ناصر الدین شاهی بالاتر! هیچ‌کس نمی‌تواند بگوید که استبداد رضا خان از استبداد ناصر الدین شاه کمتر است؛ بلکه بلاشک بیشتر از آن است. ناصر الدین شاه در قضیه‌ی تنباکو وقتی که حرکت مردم را دید، عقب نشست؛ اما رضا خان در سال ۱۳۱۴ هنگامی که حرکت مردم و علما را دید، حرکت مردم را سرکوب کرد و علما را دستگیر نمود و واقعه‌ی مسجد گوهرشاد را پیش آورد! به اعتقاد ما، همه‌ی این‌ها ناشی از عدم حضور طراز اول در آنجاست؛ و آلا اگر علمای پیش‌بینی‌شده‌ی در متمم قانون اساسی که همان طراز اول باشند حضور می‌داشتند و می‌توانستند نقش خودشان را ایفا کنند، ما امروز از آنچه که هستیم، خیلی جلوتر بودیم. خوشبختانه حضور امام (رضوان الله تعالی علیه) در انقلاب، با آن قاطعیت و آن بصیرت و آن حزم و آن حکمتی که در ایشان بود، اجازه نداد که دشمنان بخواهند نسبت به شورای نگهبان همان کاری را بکنند که با طراز اول کردند.

بیانات در دیدار با اعضای هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات چهارمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی ۷۰/۱۲/۴

امروز هم بحمد الله شورای نگهبان در اوج اقتدار قانونی و معنوی است؛ و هم در قضیه‌ی قوانین، و هم در قضایای فرعی از قبیل این قضیه‌ی که امروز شما به آن دچار هستید مورد قبول مردم و مورد اعتماد و توجه دستگاه‌ها و پشتیبان نظام است. بیانات در دیدار با اعضای هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات چهارمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی ۷۰/۱۲/۴

مقابله با شورای نگهبان، قرار گرفتن در خط رضا خانی!

هرکس که این موقعیت را برای شورای نگهبان نپسندد و با آن معارضه و مقابله بکند، آگاهانه و یا ناآگاهانه در همان خطی قرار گرفته که یک روز قبل از رضا خان و در زمان رضا خان، در راه حذف آن طراز اول اقداماتی انجام گرفت و نتایجی به بار آورد. بیانات در دیدار با اعضای هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات چهارمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی ۷۰/۱۲/۴

نگاه به شورای نگهبان، به چشم امین

شورای نگهبان در حرف و اقدام و کار خودش، امین و مؤتمن است و همه موظفند که به چشم امین به آن نگاه کنند. هر قاضی عادل هم وقتی که قضاوت می‌کند، ممکن است یک نفر در دلش به او اعتراض داشته باشد چون بین ماها عصمت که نیست و آن اعتراض بحق هم باشد؛ اما حکم قاضی، حکم یک امین مؤتمن است و بایستی عملاً مورد اعتماد قرار بگیرد. امروز وضع شورای نگهبان این‌طور است؛ هم در قوانین، هم در تصرفات اجرایی و شبه اجرایی از این قبیلی که ما در باب انتخابات مشاهده می‌کنیم بایستی مورد اعتماد و قبول و ائتمان مردم باشد و بحمد الله هست و هیچ‌کس نباید به خودش اجازه بدهد که از این موقعیت و مقام شامخ معنوی‌یی که قانون برای شورای نگهبان معین کرده، خطی انجام بدهد و نسبت به آن خدشه‌یی وارد کند. با علم و معرفت و بصیرت به این موقعیت است که ما در باب تصرفات شورای نگهبان حرف می‌زنیم و نسبت به آن تصمیم‌گیری می‌کنیم.

بیانات در دیدار با اعضای هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات چهارمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی ۷۰/۱۲/۴

اعضای شورای نگهبان از لحاظ اخلاقی و علمی، عادل و زکی و نزیه

یعنی شورای نگهبان و حرکتی که در این مقطع انجام می‌دهد، باید مظهر و آینه‌ی اعتماد عمومی باشد. البته من شخصاً به آقایان در حد اعلا‌ی اعتماد، اعتماد دارم. من شماها را از لحاظ اخلاقی و علمی، عادل و زکی و نزیه می‌دانم و مطمئنم که مصلحت هم آن‌طوری که هست، در ذهن آقایان واقعاً وجود دارد و ضوابط کاملاً رعایت خواهد شد؛ لیکن به‌رحال این‌ها کلیاتی است که لازم است گفته بشود، تا برای عمل و موارد شبهه، وضع روشنی وجود داشته باشد.

بیانات در دیدار با اعضای هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات چهارمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی ۷۰/۱۲/۴

شورای نگهبان، نقطه‌ی تضمین و تأمین برای نظام اسلامی

شورای نگهبان نقطه‌ی تضمین و تأمین برای نظام اسلامی است. این امر بسیار مهمی است. من در دوره‌ی قبل نسبت به اهمیت کار شورای محترم نگهبان تذکر دادم؛ حالا هم لازم است مجدداً این را عرض کنم. شورای نگهبان در مجموعه‌ی تشکیلات نظام جمهوری اسلامی، مثل بقیه‌ی دستگاه‌ها نیست که بگوییم ارگانها و تشکیلات مختلفی هستند؛ بعضی مهم‌ترند، بعضی کم‌اهمیت‌ترند؛ این هم یکی از آن‌ها؛ نه. شورای نگهبان مثل بعضی از پدیده‌های یک نظام - مانند قانون اساسی - وضع ویژه‌ای دارد. شورای نگهبان تشکیلاتی است که اگر خوب باشد و درست کار کند، این نظام دیگر خطر انحراف از دین نخواهد داشت. این چیز کمی نیست. این چیز قابل مقایسه‌ای با چیزهای دیگر نیست. ببینید از مشروطه تا پیروزی انقلاب اسلامی بر اثر انحراف از موازین دینی چقدر ضرر کردیم! دهها سال این کشور خسارت دید؛ به خاطر اینکه از اصول دینی انحراف حاصل شد. باینکه اساس مشروطیت بر پایه‌ی دین بنا شده بود؛ اما رعایت نشد و آن قضیه‌ی طراز اول مورد توجه قرار نگرفت. بعد هم با دین مخالفت شد و پدیده‌های دینی آن نظام از بین رفت؛ اما غیر دینی‌هایش تقویت گردید و آن چیزی شد که شما دیدید یک کشور و یک ملت چه خسارتی را در طول این چند ده سال دوران مشروطه تا پیروزی انقلاب اسلامی متحمل شد. یکی از بزرگترین خسارتهایش حکومت خاندان پهلوی بود؛ تسلط آن دیکتاتوری عجیب و حقیقتاً کم‌نظیر در تاریخ. شما این را بدانید که وقتی یک نظام، تضمین بقا بر روال دینی نداشته باشد، این چیزها در انتظارش است.

شورای نگهبان مانع خروج نظام اسلامی از خطّ دین و اسلام و همچنین از خطّ قانون اساسی

شورای نگهبان مانع این است که نظام اسلامی از خطّ دین و اسلام و همچنین از خطّ قانون اساسی - که این در درجه‌ی دوم اهمیت است؛ اما این هم خیلی اهمیت دارد - منحرف شود. قانون اساسی ستون فقرات نظام است؛ در حقیقت مرکز اصلی سلسله اعصاب نظام است؛ معیار و ضابطه است و شورای نگهبان نمی‌گذارد که دستگاه‌های کشور از قانون اساسی منحرف شوند؛ نمی‌گذارد که قوانین مخالف قانون اساسی، تصویب و اجرا شود. چنین دستگاهی که این همه اهمیت دارد، باید آتیهت و اقتدار و تکریم و حرمتش حفظ شود. هم خود آقایان محترمی که در این شورا و یا منتسب به این شورا هستند - مثل شما آقایان - بایستی این آتیهت و احترام و حرمت را حفظ کنند، هم دیگران که در بیرون شورا هستند. مبدا خدای نکرده کسی از هیئت‌های نظار در گوشه‌ای از کشور کاری کند که دهان بدخواهی را باز کند و احترام شورای نگهبان هتک شود؛ یا در بیان مطالب طوری حرف زده شود که احیاناً کسانی به عنوان اعتراض - نه از سر خیرخواهی - حرمت شورای نگهبان را هتک کنند. کسانی هم که در بیرون این مجموعه هستند، همین‌طور باید رعایت کنند. آن‌هایی که قلمی به دستشان هست، تریبونی در اختیارشان هست، بفهمند که اعتراض کردن، بی‌احترامی کردن و هتک حرمت شورای نگهبان، خطای کوچکی نیست. قابل قبول و قابل تحمل نیست.

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای هیأت نظارت بر انتخابات شورای نگهبان ۱۴/۱۱/۷۴

عدم تکرار تجربه طراز اولی مشروطیت برای شورای نگهبان

اگر بخواهیم قدم به قدم تصویر کنیم، این‌گونه است: ذهنها را تحت تأثیر قرار دادن؛ سپس موانع نفوذ در ارکان نظام را از بین بردن؛ مثل شورای نگهبان. الان می‌بینید که به شورای نگهبان هم خیلی حمله می‌شود. این بحث «نظارت استصوابی» و این چیزهایی که باز هم رویش جنجال می‌کنند، از آن جنجالهای بسیار بی‌مبنا و بی‌ریشه‌ای است که هدفش تضعیف شورای نگهبان و در واقع نفوذ دادن عناصر مخالف با اسلام و مخالف با امام و مخالف با نظام جمهوری اسلامی در ارکان قانون‌گذاری است. مانعشان شورای نگهبان است. فکر می‌کنند همان بلایی که یک روز سر آن هیئت علمای طراز اول آوردند، به این وسیله می‌توانند بر سر شورای نگهبان هم بیاورند، که البته نخواهند توانست و مطمئناً چنین چیزی تحقق پیدا نخواهد کرد. هدف این است؛ این قدم بعدی است.

بیانات در دیدار جمعی از ناشران ۲۸/۲/۷۸

نظارت شورای نگهبان، طبق قانون و متکی به قانون اساسی

این نظارت شورای نگهبان، طبق قانون و متکی به قانون اساسی است. پایه‌ها و ریشه‌هایش در قانون اساسی است و در قانون عادی هم همان تأیید شده است و وجود دارد. این نظارت هم برای شهروندان عادی و معمولی نیست؛ این برای آن است که یک آدم ناباب، یک آدم مضر و یک آدم بد، به این مرکز حساس وارد نشود. این نظارت استصوابی مخصوص مجلس که نیست؛ در مورد ریاست جمهوری هم هست. حالا شما ببینید یک آدم حرف‌پشت هم‌اندازی که از خارج هم حمایت شود و پول فراوانی هم داشته باشد و خودش را به شکل‌های گوناگونی بیاراید و اینجا بیاید و کاندیدا شود و اکثریتی را هم ببرد و رئیس‌جمهور شود، تکلیف مملکت چه می‌شود؟! نظارت استصوابی برای همین است که جلو آدم‌هایی که برطبق قوانین کشور، صلاحیت آمدن به این منصب حساس را ندارند چه مجلس، چه ریاست جمهوری و چه در بقیه‌ی جاهایی که این نظارت وجود دارد؛ مثل مجلس خبرگان و دیگر جاها گرفته شود و این‌ها نتوانند وارد این مراکز حساس شوند. نظارت استصوابی چیز خوبی است؛ چیز بدی نیست. آن‌هایی که انتقاد می‌کنند و ایراد می‌گیرند، ادعایشان این است که شورای نگهبان ردّ و قبولش بر اساس گرایشهای سیاسی است. البته این واقعیت ندارد. خود آقایان شورای نگهبان هم همیشه انکار کرده‌اند؛ بنده هم تا آنجا که از نزدیک شاهد کار آن‌ها بوده‌ام، چنین احساسی نکرده‌ام. حالا ممکن است کسی یک‌وقت یک جایی را درست نفهمد و غلط بفهمد که آن بحث دیگری است؛ اما مبنا، مبنای قانونی است.

پاسخهای رهبر معظم انقلاب اسلامی به پرسشهای دانشجویان در دانشگاه صنعتی شریف ۱/۹/۷۸

شورای نگهبان، مجموعه‌ی بسیار باارزش و گرانبها

الحمد لله مجموعه‌ی شورای نگهبان، مجموعه‌ی بسیار باارزش و گرانبهایی است؛ فقها و حقوق‌دانان محترم؛ شخصیت‌های خوش‌نام، خوش‌سابقه و امین. بنابراین حقیقتاً می‌توانید یک نگاه با فرصتی بکنید و اطمینان مردم هم جلب خواهد شد. من البته به‌هیچ‌وجه توصیه نمی‌کنم که کسی در مقابل افرادی که می‌خواهند با قانون گردن کلفتی کنند کوتاه بیاید؛ این را هم به آقایان گفتم، هم به بعضی از کسانی که برای شکایت پیش ما آمدند؛ اما مؤکداً توصیه می‌کنم که مراقب باشید حق کسی ضایع نشود؛ چون رده‌ی صلاحیت چیز کوچکی نیست؛ یعنی اینکه ما کسی را رده‌ی صلاحیت کنیم و احیاناً صلاحیت داشته باشد. «جرح»، مسأله‌ی خیلی مهمی است. این‌طور نیست که بگوییم ما این‌طور فهمیدیم؛ نه، باید جوانبش کاملاً دیده و رعایت شود. در بعضی از موارد و مصادیقی - بنا نداریم وارد جزئیات شویم - که به بنده دو سه روز قبل ارائه شد و دیدم، این معنا و آنچه انسان انتظار دارد، وجود نداشت. باید سعی کنید آنچه انجام می‌گیرد، متقن باشد. من همواره به دوستان عزیز و محترم شورای نگهبان گفته‌ام که انسان باید جای پا را مستحکم انتخاب کند و بر روی آن بایستد؛ زیر پا نایستی سست باشد و هیچ شبهه‌ی تخلف و تخطی از قانون یا کوتاهی در امر تطبیق با قانون نباید به وجود آید.

بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۲/۱۰/۲۴

مسئله‌ی شورای نگهبان در قانون اساسی، یک مسئله‌ی بسیار مهم و بزرگ و منحصر به فرد

مسئله‌ی شورای نگهبان در قانون اساسی کشور ما، یک مسئله‌ی بسیار مهم و بزرگ و منحصر به فرد است. هم وظیفه‌ی تشخیص موافقت قوانین مجلس با شرع مقدس و با قانون اساسی، بسیار وظیفه‌ی بزرگی است؛ که اگر این وظیفه نباشد، ادامه‌ی اسلامی بودن و شرعی بودن حکومت به‌هیچ‌وجه تضمین ندارد - این، آن نقطه‌ی حساسی است که تضمین‌کننده‌ی ادامه‌ی حیات اسلامی این نظام است - هم وظیفه‌ی تفسیر قانون اساسی، بسیار وظیفه‌ی سنگین و بااهمیتی است؛ که آنجایی که اصلی از اصول قانون اساسی به دلیلی مورد ابهام قرار می‌گیرد، نظر شورای نگهبان فصل الخطاب است؛ و اعتبار نظر شورای نگهبان، هم‌وزن اعتبار اصل قانون اساسی است. این، خیلی مطلب مهمی است. همچنین وظیفه‌ی نظارت شورای نگهبان بر انتخابات و تضمین صحت انتخابات، از جمله‌ی کارهای بسیار بزرگ و مهمی است که در قانون اساسی بر عهده‌ی شورای نگهبان گذاشته شده است. اگر نظارت شورای نگهبان نباشد، و اگر تأیید صحت انتخابات به وسیله‌ی شورای نگهبان انجام نگیرد، اصل این انتخابات زیر سؤال خواهد رفت و اعتبار خود را از دست خواهد داد؛ چه انتخابات مجلس، چه انتخابات خبرگان، چه انتخابات ریاست جمهوری، و هر انتخاباتی که نظارت آن بر عهده‌ی شورای نگهبان است. این وظایف یکی از دیگری مهم‌تر، همه بر دوش شورای نگهبان گذاشته شده است.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۶/۴/۲۰

شورای نگهبان، دستگاه نظری برای اطمینان از اسلامی بودن و شرعی بودن حرکت دولت اسلامی

پیش‌بینی شورای نگهبان در قانون اساسی، علاوه بر اینکه یک فهم و درک عمیق صحیح از مجاری امور در اداره‌ی کشور را نشان می‌داد، از ناحیه‌ی شباهت به نظام‌های عقلانی دیگر هم این کار، یک کار صحیح و متین و حکیمانه به حساب می‌آمد. آن روزی که بحث شورای نگهبان مطرح شد - البته قاعده همین بود که برای اطمینان از اسلامی بودن و شرعی بودن حرکت دولت اسلامی، دستگاه نظری وجود داشته باشد - این معنا به ذهن انسان می‌رسید؛ لیکن همان روز هم وقتی نگاه شد به دستگاه‌های دنیای کنونی و دنیای مدرن، دیدیم همه جا تقریباً چنین چیزی وجود دارد. یعنی در هیچ نظام مستحکم عقلانی‌ای شاید نشود فرض کرد و پیدا کرد جایی را که برای مراقبت و نظارت بر اجرای اصول حاکم بر آن نظام، دستگاهی وجود نداشته باشد؛ این، همه‌جائی است. البته اصول حاکم بر هر نظامی، ارزشهای معتبر در هر نظامی، باهم متفاوت است؛ ولی تقریباً در همه جا دستگاهی وجود دارد که تأیید کند، امضاء کند، تصدیق کند که کاری که دارد به وسیله‌ی حکومت انجام می‌گیرد، بر روی خط ارزشها و در جهت اهداف آن نظام است. حالا بعضی جاها اسمش را می‌گذارند دادگاه قانون اساسی، بعضی جاها مثلاً پاسدار قانون اساسی - از این قبیل تعبیرات

ایرادات به شورای نگهبان غیرمنصفانه و ناشی از عدم آگاهی به مسائل دنیا

دیدیم از اول انقلاب تا حالا بعضی‌ها را که به مناسبت‌های مختلف بر اصل وجود شورای نگهبان ایراد وارد کردند. به نظر ما این ایراد، هم غیر منصفانه بود، هم حاکی از عدم آگاهی به مسائل دنیا بود؛ عدم آگاهی از واقعیت‌های جهان بود. بدون شورای نگهبان، بدون دستگاهی که تضمین کند سلامت این خطی را که حکومت دارد دنبال می‌کند، معقول نیست که یک نظام دارای اصول، دارای ارزشها و دارای اهداف، بتواند کار خودش را دنبال بکند.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۶/۴/۲۰

اصل ایجاد شورای نگهبان در قانون اساسی، یک کار ضروری و لازم و کاملاً متین و حکیمانه

بنابراین اصل ایجاد شورای نگهبان در قانون اساسی، یک کار ضروری و لازم و کاملاً متین و حکیمانه بود. امروز هم هرچه بیشتر پیش می‌رویم، به اهمیت حضور شورای نگهبان بیشتر پی می‌بریم. شواهد متعددی از همه طرف برای انسان روشن می‌کند که چه فکر درستی بود گذاشتن این شورا در قانون اساسی، و چه لطف بزرگی کرد خدای متعال برای این کار، و امام بزرگوار ما که این‌طور محکم در مقابل شبهات ایستادند و از شورای نگهبان دفاع کردند؛ ایشان چه کار بزرگی را انجام می‌دادند و در نظر داشتند.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۶/۴/۲۰

شورای نگهبان، مورد بمباران تبلیغاتی دشمنان نظام اسلامی

اگر ملاحظه کرده باشید، دشمنان نظام اسلامی هم در تبلیغات خودشان یکی از نقاطی که متصل - شاید در هیچ برهه‌ای نباشد که این نقطه را فراموش نکنند- مورد بمباران تبلیغاتی قرار می‌دهند، شورای نگهبان است. آن‌ها از وجود این دستگاه مهم و اثرگذار ناراحتند. و ما واقعاً باید تشکر کنیم از آقایان محترم در شورای نگهبان - چه فقهای عظام، چه حقوق دانان محترم - که باینکه یک تشکیلات بظاهر کوچکی است، لیکن این کار بزرگ را توانستند انجام دهند، با حفظ رعایت‌های لازمی که مردم از آن‌ها توقع دارند.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۶/۴/۲۰

احراز صلاحیت‌ها، کاری بسیار مهم

کاری که شما انجام می‌دهید، بسیار کار مهمی است. این کار خلاصه‌اش عبارت از این است که کسانی که بناست برای کشور و ملت تصمیم بگیرند - چه در قالب مجلس خبرگان، چه در قالب مجلس شورای اسلامی، چه در قالب رئیس‌جمهوری - و سرنوشت کشور به دست این‌ها داده می‌شود، از صلاحیت لازم برخوردار باشند. نمی‌شود هرکسی را مسلط بر سرنوشت مردم کرد. نمی‌شود به هرکسی با هر کیفیتی در رفتار و اخلاق و عقاید و سلاقی و ممشا و معلومات و معرفت و این‌ها، اجازه داد که برای اداره‌ی یک کشور هفتاد میلیونی، با این عظمت، با این تاریخ، بیاید قانون بنویسد؛ او را الزام کند که باید تو این‌طور بکنی، این‌طور نکنی؛ این شراطی دارد. آن کسی که بناست رهبر را انتخاب کند، شراطی دارد، صلاحیتهائی دارد؛ همه‌کس که نمی‌توانند بیایند رهبر بشناسند، رهبر انتخاب کنند، رهبر را برکنار کنند؛ این‌ها وظایف مجلس خبرگان است. کسانی با صلاحیتهای سطح بالا، از چنین اختیاری برخوردارند. یا آن کسانی که بناست برای این کشور قانون بنویسند، یعنی حرکت قوه‌ی اجرائی را و قوای عامله‌ی کشور را ریل‌گذاری کنند و بگویند قطار دولت باید از این ریل عبور کند، در واقع سرنوشت کشور دست این‌هاست. نمی‌شود هرکسی بدون صلاحیتهای لازم در این مسند حساس بنشیند؛ صلاحیتهائی لازم است. یا آن کسی که بناست رئیس قوه‌ی مجریه‌ی کشور بشود؛ یعنی همه‌ی موجودی کشور، دارائی کشور، امکانات کشور در اختیار او باشد، برای اینکه به مدت چهار سال این کشور را اداره کند، نظم بدهد، پیش ببرد، آباد کند، مشکلاتش را برطرف کند؛ نمی‌شود هرکسی بیاید در اینجا قرار بگیرد؛ صلاحیتهائی لازم است. این صلاحیتهای را کی باید

تشخیص بدهد؟ آیا جایی لازم نیست که تشخیص بدهد این صلاحیتها در این شخص یا در این اشخاص هست یا نیست؟ بدیهی است و واضح است که دستگاهی لازم است؛ این دستگاه، همین دستگاه شورای نگهبان و واسطه‌های نظارتی‌ای است که این دستگاه دارد. ببینید که این کار چقدر مهم است. وقتی فهمیدیم چقدر مهم است، آنگاه می‌فهمیم که چرا بعضی از جریانهای که دل خوشی با نظام اسلامی ندارند، این قدر به این کار حمله می‌کنند، هجوم می‌برند و علیه آن تبلیغات می‌کنند. دستگاه‌های تبلیغاتی بیگانه هم که کارشان همین است. همیشه و بخصوص در وقتی که انتخاباتی وجود دارد، یکی از حرفهای دائم‌التکرار این‌ها همین مسئله‌ی نظارت و شورای نگهبان و رد صلاحیت و این‌هاست.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۶/۴/۲۰

اگر احراز صلاحیت را از مجموعه‌ی فعالیت‌های نظام برداریم، چیزی برای نظام باقی نمی‌ماند.

اثبات صلاحیت، امضای صلاحیت یا رد صلاحیت، یک وظیفه است. اگر این را از مجموعه‌ی فعالیت‌های نظام برداریم، چیزی برای نظام باقی نمی‌ماند. چطور اجازه بدهند یک آدمی که از لحاظ عقیده، اعتقاد محکمی به مبانی نظام ندارد؛ از لحاظ ممشای عملی، یک انسان سالم و مستقل و دارای روش و اخلاق مستقیمی نیست؛ از لحاظ سیاسی، دل‌بستگی او به مسائل کشورش و مردم کشورش کمتر از دل‌بستگی او به مصالح بیگانگان است، فرضاً بیاید در رأس دستگاه اجرائی یا در مسند قانون‌گذاری قرار بگیرد؟ این کار جایز است؟ نظارت شورای نگهبان در مسائل انتخابات، یکی از مهم‌ترین کارهایی است که انجام می‌دهد؛ کار بسیار مهمی است، کار بسیار لازمی است. به جوسازی‌هایی که علیه این کار می‌شود، ابداً نباید اعتناء کرد.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۶/۴/۲۰

شورای نگهبان یکی از نعم الهی

به هر حال یکی از نعم الهی بر ما، بحمد الله شورای نگهبان است؛ این نعمت را باید قدر بدانیم و حفظ کنیم.

بیانات در دیدار اعضای شورای نگهبان ۸۶/۴/۲۰